stichting 21 maart

Jaarverslag 2022

Inhoud

Van de voorzitter **3**

Bestuur **4**

Samenstelling 4

9 december 2022: Afscheid van bestuurslid Annemarie van den Berg-Mooij 4

Kernactiviteiten **5**

Lezingen 5

Educatie 7

Het vernieuwde Tolerantie lespakket basisonderwijs 7

De Goudse Scholen Dialoog 9

Tolerantieambassadeurs 9

(Samenwerkende) partners en activiteiten **10**

AntiDiscriminatie Platform (ADP) 10

Overige partners 11

Communicatie en publiciteit **12**

Website 12

Digitale Nieuwsbrief 12

Sociale Media 12

Vooruitblik 2023 ..... **12**

Financieel overzicht 2022 ..... **13**

Van de voorzitter

Het jaar 2022 was voor onze stichting een jaar van inhalen, voortzetten èn uitbreiden. Corona heeft ons net als heel veel andere organisaties dwars gezeten, maar toen de beperkingen eenmaal waren opgeheven hebben we alle plannen die we al hadden kunnen uitvoeren, en meer dan dat. Zo hebben we niet de geplande twee lezingen georganiseerd, maar vier. Twee daarvan in samenwerking met de stichting Agnietenconvent. Daarnaast hebben we meer dan ooit activiteiten ontplooid in het onderwijs. Voor het basisonderwijs is het Tolerantielespakket uitgebreid en gedigitaliseerd, vooral dankzij de tomeloze inzet van Annemarie van den Berg. Eind 2022 heeft zij afscheid genomen als bestuurslid. Annemarie verdient het grootst mogelijke respect voor haar inzet en gedrevenheid. Met 'haar' lespakket kunnen we nog jaren voort. Vijf aantrekkelijke modules zijn nu beschikbaar voor alle groepen 6, 7 en 8.

De Goudse Scholen Dialooggroep organiseert dialoogontmoetingen tussen leerlingen van de verschillende scholen voor voortgezet onderwijs in Gouda. In 2022 vonden twee van zulke ontmoetingen plaats, tussen leerlingen van twee mbo-scholen, en tussen leerlingen van de ISK-schakelklas (voor vluchtelingen en migranten) en een groep van het Antoniuscollege. Museum Gouda en de Sint Janskerk boden gastvrijheid in een unieke locatie in de Sint Jan!

Stichting 21 maart Gouda is een kleine organisatie met een ambitieuze doelstelling: vermindering van discriminatie en racisme in het Goudse, en bevordering van tolerantie en respect. Om deze doelen dichterbij te brengen zoekt en vindt de stichting samenwerking met andere organisaties. Verschillende daarvan vinden we in het AntiDiscriminatie Platform, maar ook bij bijvoorbeeld Bondgenoten. Binnen die groeperingen vinden we partners, of vinden partners ons, en op die manier kan de stichting haar werkzaamheid en effectiviteit aanmerkelijk uitbreiden. Belangrijke resultaten van die verschillende vormen van samenwerking zijn in 2022 geweest het organiseren van een eerste Stadsgesprek en de herdenking van Keti Koti op 1 juli van dat jaar. Beide activiteiten zetten we voort in 2023. Ook kunnen we rekenen op de betrokkenheid en activiteit van onze tolerantieambassadeurs. Zij kunnen ons met raad en daad terzijde staan.

Bestuur

Samenstelling

Voorzitter: Leen de Jong
Secretaris: Karin Lambregtse
Penningmeester: Henk Lappee
Bestuursleden: Annemarie van den Berg-Mooij, Gabe de Vries

Het bestuur is in 2022 11 maal in vergadering bijeengeweest.

9 december 2022: Afscheid van bestuurslid Annemarie van den Berg-Mooij

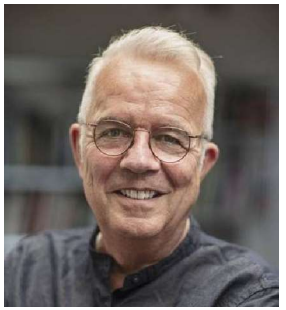
Na 7 jaar heeft Annemarie van den Berg-Mooij afscheid genomen van het bestuur van Stichting 21 maart. In de afgelopen jaren heeft zij als bestuurslid en interim-secretaris zich intensief ingezet voor de doelen van de Stichting. Annemarie is een sociaal betrokken, gedreven en fel als het gaat om het onrecht wat mensen elkaar aandoen. Haar drijfveer: behandel de ander zoals jezelf behandeld wilt worden. Op veel manieren heeft Annemarie mede vormgegeven aan de huidige activiteiten van de Stichting: sprekers voor lezingen, betrekken van stadsdichters, de diversiteitssofa, ontmoetingsmaaltijden, contacten met de tolerantieambassadeurs, ambassadeur richting andere organisaties en haar grootste project: het vernieuwen van het tolerantielespakket voor het basisonderwijs. Annemarie was daarin de drijvende kracht: van een papieren versie is het lespakket omgevormd naar een volledige digitaal lespakket bestaande uit vijf verschillende modules. Stichting 21 maart dankt Annemarie voor haar enorme inzet en betrokkenheid.

Kernactiviteiten

Stichting 21 maart wil vooroordelen, uitsluiting, discriminatie en racisme bespreekbaar maken. Hiertoe organiseert de Stichting jaarlijks een tweetal lezingen: rond 21 maart, de internationale dag tegen discriminatie en racisme en rond 16 november de internationale dag voor de verdraagzaamheid. Daarnaast geeft Stichting 21 maart een tolerantielespakket voor het basisonderwijs uit.

Lezingen

6 februari 2022 – Lezing 'Slavernij in heden en verleden', georganiseerd met het Agnietenconvent in het kader van Gouda 750 jaar
Spreker: Prof. dr. Alex van Stipriaan Luiscius, emeritus hoogleraar Erasmus Universiteit

Op 1 juli 1863 schafte Nederland als één van de laatste Europese landen de slavernij af. De tot slaaf gemaakten werden van iemands eigendom nu personen, mensen met een achternaam. Er kwam een eind aan uitbuiting, ontmenselijking, maar niet aan achterstelling: de ambtenaren van de Burgerlijke stand stonden geen Nederlandse namen toe: geen Jansen, wel Janzen ; geen Mok (de plantage eigenaar), maar wel bijvoorbeeld (Anton) Van de Kom.

24 maart 2022 – Lezing 'Hoe gastvrij was en is Gouda?', georganiseerd met het Agnietenconvent in het kader van Gouda 750 jaar
Spreker: Prof.dr. Paul H.A.M. Abels, historicus
Voordracht door stadsdichter Peter Noordhoek

Enkele Gouwenaars nemen in deze weken Oekraïense vluchtelingen in hun eigen huis op, zonder precies te weten wie ze zijn en hoelang ze zullen blijven. Deze ongekende gastvrijheid is niet altijd vanzelfsprekend. In deze lezing gaan we terug in de geschiedenis om te zien hoe gastvrij Gouda door de eeuwen is geweest voor vreemdelingen. Maar liefst tien migratiebewegingen uit een ver en minder ver verleden passeren daarbij de revue. Telkens komt daarbij de vraag aan de orde hoe gastvrij de stad en haar inwoners zijn geweest voor nieuwkomers. Zijn er verschillen geweest door de eeuwen heen? En wat waren de motieven en gedragingen van zowel de gast, als de ontvangende omgeving? Naar antwoorden op deze en andere vragen gaat Paul Abels op zoek, die zelf als 'Heimatvertriebene-om-den-brode" ook persoonlijk een migratiegeschiedenis kent.

16 juni 2022 – de 21-maart-Lezing: 'Bent ú de burgemeester?'
Spreker: Dr. Joyce Sylvester, dijkgraaf van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, en onder meer voorzitter van de Staatscommissie tegen Discriminatie en Racisme
Voordracht door voormalig stadsdichter Hanneke Leroux

Joyce Sylvester is bij uitstek een ervaringsdeskundige voor wat betreft de mogelijkheden en onmogelijkheden die de Nederlandse samenleving te bieden heeft voor inwoners met een Surinaamse achtergrond. Haar belangrijkste boodschap is, dat veel inwoners nog regelmatig last hebben van discriminerend en racistisch gedrag van medeburgers. Vaak gaat dat onbewust, maar het effect is er niet minder om. Het is de taak van ons allen om hier waakzaam te zijn, de integratie in de samenleving te stimuleren en elkaar gelijkwaardig te behandelen.

Met veel dank aan Toverlint, Filmclub Gouda is een impressie van deze lezing terug te vinden op https://youtu.be/mcHi8RMT3w0.

16 november 2022 – Rede van de Verdraagzaamheid: 'Hoeveel verdraagzaamheid kan onze samenleving aan?'
Spreker: Patrick Loobuyck, godsdienstwetenschapper en hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen

In zijn lezing ging Patrick Loobuyck in op de vraag wat tolerantie vandaag kan betekenen. Daar bestaat immers nogal wat verwarring over. Voor de een is de samenleving nog steeds veel te weinig tolerant, volgens de ander zijn we net veel te verdraagzaam geworden. Denken we maar aan de discussies over de hoofddoek, over Zwarte Piet, over asiel en migratie, over softdrugs, en over de jeugd van tegenwoordig. Om goed samen te leven is het belangrijk dat we goed begrijpen welke opvatting van tolerantie er schuilgaat achter de democratische rechtsstaat. Ook in de 21ste eeuw blijkt tolerantie vaak een lastige deugd waarover we het gesprek met elkaar moeten blijven voeren.

Met dank aan Toverlint, Filmclub Gouda is de lezing terug te zien via https://www.youtube.com/watch?v=6sCsfwpnAxI

Educatie

Stichting 21 maart Gouda wil graag een bijdrage leveren aan een tolerante en inclusieve Goudse samenleving. Eén van de middelen die we hiervoor inzetten is het door ons ontwikkelde Tolerantielespakket voor het basisonderwijs.

Het vernieuwde Tolerantie lespakket basisonderwijs

Met dit vernieuwde digitale lespakket, bestaande uit vijf verschillende modules, willen we basisscholen motiveren om kinderen te leren over belangrijke onderwerpen als tolerantie, discriminatie, racisme, respect, inclusie, cyberpesten. We willen kinderen laten nadenken over hun eigen gedrag om zelf tot oplossingen te komen. Zo worden de kinderen onderling gestimuleerd om hun eigen omgeving toleranter en respectvoller te maken. Het lespakket is te vinden op www.tolerantielespakket.nl.

Voor de samenstelling van het vernieuwde lespakket hebben we inhoudelijke bijdragen ontvangen van onder andere Metaheerhuis, Regenboogalliantie, Libertum, IDB en Stichting Vredeseducatie. De digitalisering was niet mogelijk geweest zonder financiële middelen, naast onze reguliere jaarlijkse subsidie van de gemeente Gouda. Via fondsenwerving hebben wij van Stichting Oude Mannenhuis, Humanistisch Verbond Afdeling Midden-Holland en Gouda 750 jaar een financiële bijdrage ontvangen.

Module 1: Discriminatie, Racisme en Vooroordelen
Discriminatie begint vaak met vooroordelen. Respect voor elkaar bevorderen in de klas helpt om ook daarbuiten, thuis of op straat verdraagzaam met elkaar om te gaan, de eerste stappen naar goed burgerschap.

Module 2: Diversiteit en Dialoog
In deze module staat het verschil tussen mensen centraal. Ieder mens is anders dan ieder ander mens. Het doel van deze module is dat kinderen leren het gesprek aan te gaan met al andere kinderen: een dialoog. Een gesprek waarin luisteren naar elkaar een voorwaarde is. Doel van deze module is ook dat kinderen komen tot acceptatie van elkaars verschillen, en door middel van een gesprek de denkbeelden en gewoonten van de ander te begrijpen of te herkennen, door goed te kunnen luisteren.

Module 3: Inclusie en Burgerschap
De module Inclusie & Burgerschap is bijzonder geschikt om in te zetten tijdens de Week van Respect & Burgerschap. Bij de lesmodules zit de mogelijkheid van een gastles. Leerkrachten die deze lesmodule inzetten ontvangen van ons het DoeBoek Burgerschap (van Stichting Vredeseducatie). Een boek vol leuke werkvormen en doedingen met spannende weetjes, en verhalen, om de wereld wat mooier te maken!

Module 4: (Cyber)pesten en Mediawijsheid
Aan de nieuwe digitale lesmodule (Cyber)pesten en mediawijsheid hebben verschillende professionele organisaties hun kennis en werkvormen bijgedragen, zoals Respect Foundation, School en Veiligheid en Stichting & Kenniscentrum Omgaan met Pesten.
De nieuwe lesmodule biedt mogelijkheden om kinderen spelenderwijs met elkaar in gesprek te laten gaan en samen actief aan de slag te gaan over het thema Pesten. In de werkvormen is aandacht voor een positief groepsgevoel en bewustwording van het eigen gedrag. Door het leren van emotionele vaardigheden, zoals duidelijk je grenzen aangeven, leren de kinderen over hun eigen rol in de groep en het effect van hun gedrag op anderen. Door ieder kind in de groep te zien, te waarderen en te accepteren zoals ze zijn, versterk je met elkaar wenselijk gedrag en draagt bij aan een positieve sfeer in de klas.

Er is een webinar on demand voor leerkrachten of andere begeleiders, bijvoorbeeld in sport, dat dieper ingaat op de verschillen tussen plagen, pesten en ruzie. Je krijgt praktische handvatten om jouw doelgroep de verschillen tussen plagen en pesten zelf te laten ontdekken. Je ontdekt

welke vragen je kunt stellen om met jouw doelgroep in gesprek te kunnen gaan. Tot slot komen tips aan bod die bijdragen aan voorkomen dat plagen pesten wordt en staan we stil bij stappen voor handelen als pesten plaatsvindt.

Module 5: Respect, Verdraagzaamheid en Acceptatie
Om goede burgers van onze samenleving te kunnen worden, willen we niet óver elkaar maar mét elkaar leren praten, en zo tot meer onderling begrip komen. Dit is één van de doelstellingen van Stichting 21 maart. In deze module leren kinderen hoe zij respectvol en verdraagzaam met elkaar omgaan en samenwerken. Om vandaar te komen tot accepteren dat ieder mens anders, uniek is.
Deze module is ondersteunend voor de modules 1, 2 en 3.

De Goudse Scholen Dialoog

De stichting heeft een programma voor het organiseren van dialoogontmoetingen tussen leerlingen van de verschillende scholen voor voortgezet onderwijs in Gouda. Een kerngroep van vijf vrijwilligers organiseert de ontmoetingen, daarin bijgestaan door een flink aantal getrainde gespreksleiders. Nadat de beperkingen vanwege corona waren opgeheven heeft in 2022 heeft een dialoogontmoeting plaatsgevonden tussen leerlingen van het Coornhert Gymnasium en van de Internationale Schakelklas (waar vluchtelingen en migranten voorbereid worden op Nederlandstalig vervolgonderwijs), in de kantine van sportclub Olympia. Ook ontmoetten leerlingen van het Hoornbeeck mbo een groep leerlingen van het Antoniuscollege voor havo en vwo, op uitnodiging van Museum Gouda in de Sint Jans kerk.

Tolerantieambassadeurs

De tolerantieambassadeurs zijn belangrijk voor de Stichting. Aansprekende ambassadeurs versterken de positie van Stichting 21 maart. Van de ambassadeurs wordt verwacht dat zij in hun doen en laten, spreken en zwijgen de doelstellingen van Stichting 21 maart uitdragen. De ambassadeurs komen op tegen onverdraagzaamheid, discriminatie en racisme en doen dat door respect uit te stralen voor verschillende tussen mensen en met anderen daarover in gesprek te gaan en verbindingen te leggen.
Aan de Stichting zijn 28 *ambassadeurs* verbonden, allen woonachtig in Gouda en betrokken bij de Goudse samenleving.

Ere-ambassadeurs zijn:
Marion Suijker, oud-wethouder gemeente Gouda
Nettie de Bruijne, mede-oprichter Stichting 21 maart Gouda

(Samenwerkende) partners en activiteiten

AntiDiscriminatie Platform (ADP)

Het ADP is een samenwerking tussen onze stichting en Libertum, de Regenboog Alliantie, Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding, Amnesty International Gouda, de Goudse Adviesraad voor mensen met een Beperking, de stichting Joods Metaheerhuis, het vrouwennetwerk Gouda, Stichting Antisemitisme Preventie en de gemeente Gouda.

Het ADP vergadert maandelijks. Besproken worden de activiteiten die de verschillende deelnemende organisaties hebben ondernomen dan wel gaan ondernemen. Het is mogelijk om binnen het ADP onderling de activiteiten af te stemmen en elkaar wederzijds te ondersteunen.

De stichting 21 maart is vanaf het begin betrokken bij het ADP. De stichting heeft een initiërende en coördinerende rol gespeeld bij het organiseren van het eerste stadsgesprek, en het maken van de plannen voor de volgende stadsgesprekken. De stichting was betrokken bij de organisatie van de Keti Koti herdenking in Gouda, op 1 juli. Ook bij de voorbereidingen voor de herdenking in 2023. Andere organisaties zijn uitgenodigd hun activiteiten aan te kondigen in de maandelijkse nieuwsbrief van de stichting.

Het eerste Stadsgesprek vond plaats op 8 november in de Chocoladefabriek. Onbewuste vooroordelen stonden centraal. We hebben ze allemaal, en daar zijn we ons vaak nauwelijks van bewust.

Meer dan zestig Gouwenaars van verschillende achtergronden bogen zich over de vraag ‘Hoe kunnen we discriminatie herkennen, en vervolgens tegengaan’? Dan is het belangrijk om je te realiseren hoe vooroordelen ontstaan en wat ze met jezelf en anderen doen. Dit Stadsgesprek werd door drie ervaren professionals begeleid; zij brachten de aanwezigen tot reflectie en inzicht in zichzelf. Maar al tijdens de voorafgaande maaltijd raakten mensen met elkaar in gesprek over het thema.

Overige partners

Ook werkt Stichting 21 maart samen met:

- Brede School Gouda: een belangrijke samenwerkingspartner in het kader van het Tolerantielespakket.
- Agnietenconvent: met hen organiseren we incidenteel gezamenlijke lezingen
- Stichting Gouds Metaheerhuis: een belangrijke gesprekspartner voor ons voor de invulling van het tolerantielespakket en het verzorgen van gastlessen
- Bondgenoten: een informeel netwerk van (vertegenwoordigers van) organisaties met ideële doelstellingen. Eenmaal per zes weken nodigt één van de organisaties de anderen uit om nader kennis te maken. Museum Gouda, de Goudse politie, de stichting Klasse voor openbaar onderwijs, de Goudse Waarden, de Brede School, Voedselbank Gouda, de Regenboog Alliantie en de Raad van Kerken nemen deel.

Communicatie en publiciteit

Website

www.stichting21maart.nl

Digitale Nieuwsbrief

Maandelijks brengen wij een digitale nieuwsbrief uit. De berichten uit onze nieuwsbrief zijn terug te vinden op de website. De nieuwsbrief heeft rond de 240 abonnees. Belangstellenden voor de nieuwsbrief kunnen zich via https://www.stichting21maart.nl/contact/ aanmelden.

Sociale Media

https://twitter.com/maart_21
https://www.linkedin.com/company/stichting-21-maart-gouda
https://goudabruist.nl/organization/7588/stichting-21-maart-gouda

Vooruitblik 2023

- Lezingen rond 21 maart, de Internationale Dag tegen racisme en discriminatie, 1 juli Keti Koti en 16 november Internationale dag voor verdraagzaamheid en respect.
- Onderzoek mogelijkheden dialoog/lespakket voortgezet onderwijs
- Verbeteren betrokkenheid tolerantieambassadeurs
- Deelname aan het ADP

Financieel overzicht 2022

Balans	**31-12-2022**	**31-12-2021**		**31-12-2022**	**31-12-2021**
ACTIVA			PASSIVA		
Te ontvangen bijdragen tlp*	2.750,00	2.500,00	Algemene reserve (beginsaldo)	2.802,93	2.733,26
Triodos Bank betaalrekening	111,52	4.265,43	Exploitatieresultaat	58,59	69,67
			Algemene reserve (eindsaldo)	2.861,52	2.802,93
			Nog te betalen bedragen	-	3.962,50
	2.861,52	**6.765,43**		**2.861,52**	**6.765,43**
Exploitatie	**2022**	**2021**		**2022**	**2021**
LASTEN			BATEN		
Uitvoeringskosten lezingen e.d.	1.256,75	1.333,50	Subsidie Gemeente Gouda	3.500,00	3.500,00
Ontwikkeling tolerantielespakket	3.540,05	3.032,85	Toegezegde bijdragen tlp*	2.750,00	2.500,00
Bank, bestuur en representatie	1.514,61	1.563,98	Entreegelden	120,00	-
	6.311,41	5.930,33			
Exploitatieresultaat	58,59	69,67			
	6.370,00	**6.000,00**		**6.370,00**	**6.000,00**
* toegezegging gemeente tav realisatie tolerantielespakket, subsidiebeschikking d.d. 20 december 2021 (zaaknummer 1317809)					

Kostenoverzicht realisatie Tolerantielespakket	2021 en 2022	
	Verwachte kosten	**Realisatie**
Digitalisering Basis	€ 1.500,00	€ 3.484,80
Ontwikkeling en digitalisering modules (a 500,- p/s)	€ 2.500,00	€ 2.595,45
Ondersteunend materiaal (boekjes, certificaten)	€ 250,00	€ 228,80
Hosting educatie-website (jaarlijks)	€ 750,00	€ 586,85
Bijdrage gastlessen (a 100,- per gastles)	€ 1.000,00	€ -
onvoorziene kosten	€ 500,00	€ -
TOTAAL	**€ 6.500,00**	**€ 6.895,90**
	Verwachte ontvangsten	**Realisatie**
Oude Mannenhuis	€ 2.500,00	€ 2.500,00
Gemeente Gouda	€ 5.000,00	€ -
Humanistisch Verbond	€ 500,00	€ 500,00
Gouda 750 jaar	€ 1.000,00	€ 1.000,00
TOTAAL	**€ 9.000,00**	**€ 4.000,00**